

Suomen Harmonikkainstituutin vastuullisuusasiakirja

1. Hyvä hallinto

Suomen Harmonikkainstituutti noudattaa hyvän hallinnon periaatteita avoimuudella, läpinäkyvyydellä ja vastuullisella päätöksenteolla. Hallitus kokoontuu säännöllisesti 2–3 kertaa vuodessa, ja sen kokoonpano on julkisesti nähtävillä. Kannatusyhdistyksen säännöt on äskettäin päivitetty ja rekisteröity. Yhdistyksen kokoukset järjestetään säännöllisesti ja niiden keskeisistä päätöksistä tiedotetaan. Toimintaa kehitetään jatkuvasti mm. erilaisten hankkeiden avulla. Yhteistyö viranomaisten on säntillistä. Toiminta muiden kulttuurialan sekä museoalan asiantuntijoiden kanssa varmistaa, että talletettu aineisto ja kokoelmat saavat asianmukaisen käsittelyn.

2. Taloudenhoito

Instituutti huolehtii taloudestaan kestävästi ja vastuullisesti. Tulolähteitä monipuolistetaan ja taloutta seurataan säännöllisesti hallituksen päätöksenteon yhteydessä. Taloutta ja kirjanpitoa hoidetaan asianmukaisesti ja kaikki menot dokumentoidaan tarkasti.

Viranomaisvelvoitteita noudatetaan määräysten mukaan.

Rahoituspohjaa yritetään laajentaa ja julkisen ja yksityisen rahoituksen ehtoja noudatetaan asianmukaisesti. Omatoiminen tuotto koostuu myynti- ja kurssitoiminnasta, tekijänoikeustuloista, verkkokaupan myynnistä sekä yksityisistä lahjoituksista. Avustuksia haetaan suunnitelmallisesti ja niiden ehdot täytetään tunnollisesti. Kannatusyhdistyksen jäsenpohjaa pyritään laajentamaan talouspohjan vahvistamiseksi. Instituutin omien toimitilojen hankinta on vahvistanut toimintaedellytyksiä ja tukee taloudellista vakautta.

3. Turvallinen toimintaympäristö

Instituutti edistää turvallista toimintaympäristöä huolehtimalla toimitilojensa hyvästä ylläpidosta, valvotusta käytöstä ja henkilöstön sekä asiakkaiden ohjeistamisesta. Hanuritalon omistus mahdollistaa turvallisuusnäkökohtien huomioimisen, kuten arkisto- ja museoaineiston tarkoituksenmukaisen säilytyksen sekä esteettömyyden huomioimisen. Kursseilla, tapahtumissa ja tulevilla kiertueella noudatetaan turvallisen tilan periaatteita: kaikkia osallistujia kunnioitetaan, syrjintä ja häirintä kielletään selkeästi ja palautetta kerrytetään avoimesti.

Laajemmin toimialallaan instituutti edistää turvallista ja yhdenvertaista toimintakulttuuria tarjoamalla opettajille, harrastajille ja muille sidosryhmille malleja, jotka tukevat avointa, kunnioittavaa ja kaikille saavutettavaa musiikkitoimintaa. Harmonikkamuseon tulevassa uudistustyössä huomioidaan erityisesti fyysinen ja sosiaalinen esteettömyys sekä käyttäjien turvallisuus.

4. Puuttuminen häirintään ja epäasialliseen käytökseen

Instituutilla on toimintaperiaatteet epäasiallisen käytöksen ja häirinnän ehkäisemiseksi ja käsittelymiseksi. Kaikessa toiminnassa noudatetaan turvallisen tilan periaatteita: jokainen osallistuja kohtelee toisia kunnioittavasti, eikä minkäänlaista häirintää, syrjintää, epäasiallista käytöstä tai vihamielistä puhetta hyväksytä.

Epäasialliseen käytökseen puututaan välittömästi. Kursseilla, tapahtumissa ja kiertueilla henkilökunnalla ja kouluttajilla on velvollisuus reagoida havaittuihin tai ilmoitettuihin tilanteisiin. Osallistujille kerrotaan etukäteen, kenelle epäasiallisesta käytöksestä voi ilmoittaa (esim. kurssin vastaava ohjaaja, henkilökunnan jäsen tai instituutin johto). Ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin, kuten keskusteluun osapuolten kanssa, huomautukseen tai osallistumisen keskeyttämiseen. Instituutti myös edistää ennaltaehkäisyä ohjeistamalla kouluttajia ja yhteistyökumppaneita hyvästä toimintakulttuurista ja varmistamalla, että tapahtumaympäristö on kaikille turvallinen, yhdenvertainen ja avoin.

5. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Harmonikkainstituutin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että kaikki instituutin toiminta on avointa, saavutettavaa ja yhdenvertaista riippumatta iästä, sukupuolesta, kielestä, taustasta, terveydentilasta, toimintakyvystä tai asuinpaikasta. Toiminta perustuu periaatteeseen, että kaikilla on yhtäläinen mahdollisuus osallistua koulutuksiin, tapahtumiin, museopalveluihin ja arkiston käyttöön.

Käytännössä suunnitelma sisältää seuraavat linjaukset:

- Saavutettavuus: Hanuritalon tilojen ja palvelujen esteettömyyden parantaminen sekä digitaalisten palvelujen (esim. Haitariputiikki-verkkokauppa) kehittäminen, jotta ne ovat kaikkien käytettävissä.
- Yhdenvertainen kohtelu: kaikissa harmonikkamusiikin tapahtumissa ja instituutin koulutuksissa noudatetaan yhdenvertaisuutta ja turvallisen tilan periaatteita. Syrjintää, häirintää ja epäasiallista käytöstä ei hyväksytä.
- Instituutin järjestämille kursseille, kiertueille ja aineiston käyttöön osallistuminen on avointa kaikille taustasta riippumatta. Toimintaa pyritään viemään valtakunnallisesti erityisesti myös pienemmille paikkakunnille.
- Kouluttajien ja henkilökunnan ohjeistus: henkilöstö ja tapahtumien vetäjät sitoutuvat tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskeviin ohjeisiin ja puuttuvat mahdollisiin rikkomuksiin viipymättä.
- Palautetta kerätään asiakkailta eri tilanteissa ja sitä hyödynnetään palvelujen yhdenvertaisuuden parantamiseen.

Suunnitelman tarkoituksena on luoda toimintaympäristö, jossa jokainen voi osallistua, oppia ja toimia turvallisesti ja kunnioittavasti.

6. Saavutettavuus

Suomen Harmonikkainstituutti edistää saavutettavuutta sekä fyysisesti, digitaalisesti että sisällöllisesti. Hanuritalon tilat ovat avoinna yleisölle, ja tulevan uudistetun Harmonikkamuseon suunnittelussa huomioidaan esteettömyys ja kaikkien kävijöiden saavutettavuus. Digitaalisesti saavutettavuutta vahvistetaan laajalla digitointityöllä, Siiri-palvelun hyödyntämisellä ja oppimateriaalien sekä julkaisujen saatavuudella Haitariputiikki-verkkokaupan kautta. Valtakunnallinen HaitariStartti-kiertue vie tietoa ja instituutin toimintaa eri puolille Suomea, myös pienemmille paikkakunnille, mikä parantaa kulttuuripalvelujen alueellista saavutettavuutta. Instituutin arkisto- ja kokoelma-aineistot ovat avoimesti kaikkien käytettävissä. Tiedotusta kehitetään ja se toteutetaan useilla kielillä, kuten englanniksi ja kiinaksi, kansainvälisen saavutettavuuden varmistamiseksi.

7. Kulttuurisen moninaisuuden edistäminen

Instituutti edistää kulttuurista moninaisuutta tuomalla esiin harmonikan laajaa kansainvälistä taustaa ja ylläpitämällä yhteyksiä lähes 60 maan harmonikkatoimijoihin. Instituutti osallistuu toimialansa kansainvälisiin tutkimus- ja festivaaliverkostoihin. Kokoelmien, näyttelyiden ja julkaisujen kautta tuodaan näkyväksi harmonikan monikulttuurinen historia ja sen saapuminen Suomeen eri musiikkiperinteiden välityksellä.

Arkityössä kulttuurista moninaisuutta edistetään mm. tarjoamalla aineistoja ja esittelyjä useilla kielillä, tukemalla opiskelijoiden ja tutkijoiden työtä, tilaamalla uusia teoksia eritaustaisilta säveltäjiltä sekä tekemällä yhteistyötä eri maiden museoiden, oppilaitosten ja festivaalien kanssa.

Valtakunnallinen kiertue- ja koulutustoiminta ovat avoimia kaikille, ja niiden myötä Harmonikkainstituutti pyrkii tuomaan esiin erilaisia soittoperinteitä (esim. Balkan, Etelä-Amerikka, Kiina jne) sekä rohkaistamaan niiden kohtaamiseen suomalaisen harmonikkakulttuurin rinnalla.

8. Ympäristövastuu

Harmonikkainstituutti edistää ympäristövastuuta kehittämällä toimintaansa kestävien valintojen suuntaan. Arkistojen ja kokoelmien digitointi vähentää fyysisten kopioiden tarvetta ja tukee järkevää aineistohallintaa. Omissa toimitiloissa säästetään energiaa (esim. vuonna 2025 hankittiin ilmalämpöpumput), huolehditaan tilojen kunnossapidosta sekä materiaalien vastuullisesta kierrätyksestä ja minimoidaan jätteiden syntyminen.

Tapahtumien ja kiertueiden suunnittelussa suositaan paikallisia kumppaneita ja säästävisiä ja järkeviä matkustustapoja. Julkaisu- ja tuotantotoiminnassa pyritään hyödyntämään digitaalisia formaatteja sekä ympäristöystävällisiä painomenetelmiä silloin, kun painotuotteita tarvitaan.

Harmonikkainstituutti korostaa kaikessa toiminnassaan esineiden ja tarpeiston pitkäkestoista käyttöä, korjaamista ja uudelleenkäyttöä, mikä tukee kiertotalouden periaatteita.